

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ॥

സീതയാ രാക്ഷസീനാം വചസോന്മംഗീകരണം
രാക്ഷസീകർത്യകം തസ്യ ഭർത്സനം ച

തതഃ സീതാം സമസ്താസ്താ
രാക്ഷസ്യോ വികൃതാനനാഃ |
പരുഷം പരുഷാനർഹാ -
മുചുസ്തദ്വക്യമപ്രിയം || 5.24.1 ||

കിം ത്വമന്തഃപുരേ സീതേ
സർവഭൂതമനോരമേ |
മഹാർഹശയനോപേതേ
ന വാസമനുമന്യസേ || 5.24.2 ||

മാനുഷീ മാനുഷസ്യൈവ
ഭാർയാത്വം ബഹു മന്യസേ |
പ്രത്യാഹര മനോ രാമാ -
നൈവം ജാതു ഭവിഷ്യതി || 5.24.3 ||

ത്രൈലോക്യവസുഭാക്താരം
രാവണം രാക്ഷസേശ്വരം |
ഭർതാരമുപസംഗമ്യ
വിഹരന്വ യമാസുഖം || 5.24.4 ||

മാനുഷീ മാനുഷം തം തു
 രാമമിച്ഛസി ശോഭനേ |
 രാജ്യാദ് ഭ്രഷ്ടമസിദ്ധാർഥം
 വിക്ലവന്തമനിന്ദിതേ || 5.24.5 ||

രാക്ഷസീനാം വചഃ ശ്രുത്വാ
 സീതാ പദ്മനിഭക്ഷണാ |
 നേത്രാഭ്യാമശ്രുപൂർണാഭ്യാ -
 മിദം വചനമബ്രവീത് || 5.24.6 ||

യദിദം ലോകവിദ്വിഷ്ട -
 മുദാഹരത സംഗതാഃ |
 നൈതന്മനസി വാക്യം മേ
 കിൽബിഷം പ്രതിതിഷ്ഠന്തി || 5.24.7 ||

ന മാനുഷീ രാക്ഷസസ്യ
 ഭാർയാ ഭവിതുമർഹതി |
 കാമം ഖാദത മാം സർവാ
 ന കരിഷ്യാമി വോ വചഃ || 5.24.8 ||

ദീനോ വാ രാജ്യഹീനോ വാ
 യോ മേ ഭർതാ സ മേ ഗുരുഃ |
 തം നിത്യമനുരക്താസ്ഥി
 യഥാ സൂർയം സുവർചലാ || 5.24.9 ||

യഥാ ശചീ മഹാഭാഗാ
 ശക്രം സമുപതിഷ്ഠന്തി |
 അരുന്ധതീ വസിഷ്ഠം ച
 രോഹിണീ ശശിനം യഥാ || 5.24.10 ||

ലോപാമുദ്രാ യമാഗസ്ത്യം
 സുകന്യാ ച്യവനം യമാ |
 സാവിത്രി സത്യവന്തം ച
 കപിലം ശ്രീമതീ യമാ || 5.24.11 ||

സൗദാസം മദയന്തീവ
 കേശിനീ സഗരം യമാ |
 നൈഷധം ദമയന്തീവ
 ഭൈമീ പതിമനുവ്രതാ || 5.24.12 ||

തമാഹമിക്ഷ്യാകുവരം
 രാമം പതിമനുവ്രതാ |
 സീതായാ വചനം ശ്രുത്വാ
 രാക്ഷസ്യഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതാഃ |
 ഭർത്സയന്തി സ്ഥ പരുഷൈ -
 ര്വാക്യൈ രാവണചോദിതാഃ || 5.24.13 ||

അവലീനഃ സ നിർവാക്യോ
 ഹനുമാൻ ശിംശപാദ്രുമേ |
 സീതാം സന്തർജയന്തീസ്താ
 രാക്ഷസീരശ്യണോത് കപിഃ || 5.24.14 ||

താമഭിക്രമ്യ സംരബ്ധാ
 വേപമാനാം സമന്തതഃ |
 ഭൃശം സംലിലിഹൂർഭീപ്താൻ
 പ്രലംബാൻ ദശനച്ഛദാൻ || 5.24.15 ||

ഊചുശ്ച പരമക്രുദ്ധാഃ
 പ്രഗൃഹ്യാശു പരശ്വധാൻ |

നേയമർഹതി ഭർതാരം
രാവണം രാക്ഷസാധിപം || 5.24.16 ||

സാ ഭർത്സ്യമാനാ ഭീമാഭീ
രാക്ഷസീഭിർവരാംഗനാ |
സാ ബാഷ്പമപമാർജ്ജന്തീ
ശിംശപാം താമുപാഗമത് || 5.24.17 ||

തതസ്താം ശിംശപാം സീതാ
രാക്ഷസീഭിഃ സമാവൃതാ |
അഭിഗമ്യ വിശാലാക്ഷീ
തസ്ഥൗ ശോകപരിപ്ലുതാ || 5.24.18 ||

താം കൃശാം ദീനവദനാം
മലിനാംബരവാസിനീം |
ഭർത്സയാഞ്ചക്രിരേ ഭീമാ
രാക്ഷസ്യസ്താഃ സമന്തതഃ || 5.24.19 ||

തതസ്തു വിനതാ നാമ
രാക്ഷസീ ഭീമദർശനാ |
അബ്രവീത് കുപിതാകാരാ
കരാലാ നിർണതോദരീ || 5.24.20 ||

സീതേ പര്യാപ്തമേതാവദ്
ഭർതൃഃ സ്നേഹഃ പ്രദർശിതഃ |
സർവത്രാതികൃതം ഭദ്രേ
വ്യസനായോപകൽപതേ || 5.24.21 ||

പരിതുഷ്ടാസ്മി ഭദ്രം തേ
മാനുഷസ്തേ കൃതോ വിധിഃ |

മമാപി തു വചഃ പഥ്യം
ബ്രുവന്ത്യാഃ കുരു മൈഥിലി || 5.24.22 ||

രാവണം ഭജ ഭർതാരം
ഭർതാരം സർവരക്ഷസാം |
വിക്രാന്തമാപതന്തം ച
സുരേശമിവ വാസവം || 5.24.23 ||

ദക്ഷിണം ത്യാഗശീലം ച
സർവസ്യ പ്രിയവാദിനം |
മാനുഷം കൃപണം രാമം
ത്യക്ത്വാ രാവണമാശ്രയ || 5.24.24 ||

ദിവ്യാംഗരാഗാ വൈദേഹി
ദിവ്യാഭരണഭൂഷിതാ |
അദ്യപ്രഭൃതി ലോകാനാം
സർവേഷാമീശ്വരീ ഭവ || 5.24.25 ||

അഗ്നേഃ സ്വാഹാ യഥാ ദേവീ
ശചീ വേന്ദ്രസ്യ ശോഭനേ |
കിം തേ രാമേണ വൈദേഹി
കൃപണേന ഗതായുഷാ || 5.24.26 ||

ഏതദുക്തം ച മേ വാക്യം
യദി ത്വം ന കരിഷ്യസി |
അസ്മിൻ മുഹൂർത്തേ സർവാസ്ത്വാം
ദക്ഷയിഷ്യാമഹേ വയം || 5.24.27 ||

അന്യോ തു വിക്ടാ നാമ
ലംബമാനപയോധരാ |

അബ്രവീത് കുപിതാ സീതാം
മുഷ്ടിമുദ്യമ്യ തർജ്ജതീ || 5.24.28 ||

ബഹുന്യപ്രതിരൂപാണി
വചനാനി സുദുർമതേ |
അനുക്രോശാൻമുദുത്പാച്ച
സോഽഹ്വാനി തവ മൈഥിലി || 5.24.29 ||

ന ച നഃ കുരുഷേ വാക്യം
ഹിതം കാലപുരസ്കൃതം |
ആനീതാസി സമുദ്രസ്യ
പാരമന്യൈർദുരാസദം || 5.24.30 ||

രാവണാന്തഃപുരേ ഘോരേ
പ്രവിഷ്ടാ ചാസി മൈഥിലി |
രാവണസ്യ ഗൃഹേ രുദ്ധാ
അസ്മാഭിസ്ത്വഭിരക്ഷിതാ || 5.24.31 ||

ന ത്വാം ശക്തഃ പരിത്രാതു -
മപി സാക്ഷാത് പുരന്ദരഃ |
കുരുഷ്യ ഹിതവാദിൻയാ
വചനം മമ മൈഥിലി || 5.24.32 ||

അലമശ്രുനിപാതേന
ത്യജ ശോകമനർഥകം |
ഭജ പ്രീതിം പ്രഹർഷം ച
ത്യജന്തീ നിത്യദൈന്യതാം || 5.24.33 ||

സീതേ രാക്ഷസരാജേന
പരിക്രിഡ യമാസുഖം |

ജാനീമഹേ യഥാ ഭീരു

സ്ത്രീണാം യൗവനമധ്രുവം || 5.24.34 ||

യാവന്ന തേ വൃതിക്രാമേത്

താവത് സുഖമവാപ്നുഹി |

ഉദ്യാനാനി ച രമ്യാണി

പർവതോപവനാനി ച || 5.24.35 ||

സഹ രാക്ഷസരാജേന

ചര ത്വം മദിരേക്ഷണേ |

സ്ത്രീസഹസ്രാണി തേ ദേവി

വശേ സ്ഥാസ്യന്തി സുന്ദരി || 5.24.36 ||

രാവണം ഭജ ഭർതാരം

ഭർതാരം സർവരക്ഷസാം |

ഉത്പാദ്യ വാ തേ ഹൃദയം

ഭക്ഷയിഷ്യാമി മൈഥിലി || 5.24.37 ||

യദി മേ വ്യാഹൃതം വാക്യം

ന യഥാവത് കരിഷ്യസി |

തതശ്ചണ്ഡോദരീ നാമ

രാക്ഷസീ ക്രൂരദർശനാ || 5.24.38 ||

ഭ്രാമയന്തീ മഹച്ഛൂല -

മിദം വചനമബ്രവീത് |

ഇമാം ഹരിണശാവാക്ഷീം

ത്രാസോത്കമ്പപയോധരാം || 5.24.39 ||

രാവണേന ഹൃതാം ദൃഷ്ട്വാ

ദൗർഹൃദോ മേ മഹാനയം |

യക്യുത്പ്ലീഹം മഹത് ക്രോഡം
ഹൃദയം ച സബന്ധനം || 5.24.40 ||

ഗാത്രാൺയപി തഥാ ശീർഷം
ഖാദേയമിതി മേ മതിഃ |
തതസ്തു പ്രഘസാ നാമ
രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് || 5.24.41 ||

കുംഭസ്യ നൃശംസായാഃ
പീഡയാമഃ കിമാസ്യതേ |
നിവേദ്യതാം തതോ രാജേണ
മാനുഷീ സാ മൃതേതി ഹ || 5.24.42 ||

നാത്ര കശ്ചന സന്ദേഹഃ
ഖാദതേതി സ വക്ഷ്യതി |
തതസ്തുജാമുഖീ നാമ
രാക്ഷസീവാക്യമബ്രവീത് || 5.24.43 ||

വിശസ്യമാം തതഃ സർവാൻ
സമാൻ കുരുത പിണ്ഡകാൻ |
വിഭജാമ തതഃ സർവാ
വിവാദോ മേ ന രോചതേ || 5.24.44 ||

പേയമാനീയതാം ക്ഷിപ്രം
മാൽയം ച വിവിധം ബഹു |
തതഃ ശൂർപണഖാ നാമ
രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് || 5.24.45 ||

അജാമുഖ്യാ യദുക്തം വൈ
തദേവ മമ രോചതേ |

സുരാ ചാനീയതാം ക്ഷിപ്രം
സർവശോകവിനാശിനീ || 5.24.46 ||

മാനുഷം മാംസമാസ്യാദ്യ
നൃത്യാമോഽഥ നികുന്ദിലാം |
ഏവം നിർഭർത്സ്യമാനാ സാ
സീതാ സുരസുതോപമാ |
രാക്ഷസീഭിർവിരുപാഭി -
ർധൈര്യമുത്സൃജ്യ രോദിതി || 5.24.47 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ||